

ANKARA BAROSU XIV. ULUSLARARASI HUKUK KURULTAYI

ÇAĞRI METNİ

“İNSAN HAKLARININ KÜRESEL KRİZİ”

Dünyanın dört bir yanında insan hakları alanında yaşanan sistematik gerilemeler, küresel ölçekte bir kriz hâlini almış bulunmaktadır. Demokratik kurumların zayıflaması, hukukun üstünlüğünün aşınması, ifade özgürlüğüne yönelik baskılar, çevresel adaletsizlikler, ekonomik kriz ve ekonomik eşitsizlikler, silahlı çatışmalarda insancıl hukukun sistematik ihlalleri; insan haklarının korunmasında tarihsel kazanımların hızla kaybedildiğini göstermektedir. Üstelik bütün bu gerilemeler, yalnızca otoriter rejimlerle sınırlı kalmamakta; köklü demokratik sistemlerde dahi hukuk devleti ilkesinin sorgulandığı, temel hakların güvenceden yoksun bırakıldığı bir döneme girilmiş görünmektedir.

İnsan haklarının evrenselliği konusunda söylenen onca söze rağmen, insan hakları normlarının uygulanmasında derin eşitsizlikler ortaya çıkmaktadır. Artan silahlı çatışmalar, mülteci krizleri, iklim adaletsizlikleri, ayrımcı politikalar ve ekonomik krizler; bireylerin onurlu yaşam hakkını doğrudan tehdit etmektedir. Gittikçe güçlenen popülist siyasi akımlar, sosyal medyada yaygınlaşan sansür, toplumsal muhalefete yönelik baskılar ve adalete erişim kanallarının daraltılması gibi uygulamalarsa; insan hakları alanındaki küresel kazanımları ve demokratik değerlerin tümünü derinden sarsmaktadır. Ekonomik krizler hem kamusal alanda hem de özel hukuk ilişkilerinde çözümü oldukça güç sorunlar yaratmakta; uluslararası ilişkilerde kaba güç kullanımı gittikçe öne çıkarken, anlaşmazlıkların hukuk yoluyla çözülebileceği inancı her geçen gün daha da zayıflamaktadır.

Tüm bu gelişmeler, insan haklarının savunulmasında, bugün her zamankinden daha çok entelektüel çabaya, eleştirel düşünceye, disiplinlerarası iş birliğine ve küresel ölçekte dayanışmaya ihtiyaç bulunduğunu ortaya koymaktadır.

Ankara Barosu olarak, bu derin ve çok boyutlu krizleri birlikte ele almak, tartışmak ve hukukun temel kazanımlarına bağlı kalarak yenilikçi çözümler üretebilmek amacıyla düzenlediğimiz “İnsan Haklarının Küresel Krizi” başlıklı Uluslararası Hukuk Kurultayı’na tüm hukukçuları, her alandan bilim insanlarını, sivil toplum temsilcilerini ve ilgili tüm uzmanları davet ediyoruz.

Kurultay, farklı coğrafyalardan ve disiplinlerden gelen bilgi ve deneyimlerle, insan haklarının dünyada ve ülkemizde karşı karşıya bulunduğu krizlerin kaynağına dair yapılacak nitelikli analizlere ve geliştirilecek çok yönlü çözüm önerilerine ev sahipliği yapmayı amaçlamaktadır.

Bu düşüncelerden hareketle, Kurultay’da öncelikle aşağıdaki tematik başlıklarla ilgili olarak sunulacak bildiri özetleri değerlendirmeye alınacaktır: Kurultayda sunulacak bildiriler, konuya özgün katkılar sunan ve eleştirel bakış açısı içeren çalışmalar olarak değerlendirmeye alınacak; disiplinlerarası çalışmalar ile farklı ülkelerden karşılaştırmalı perspektifler içeren önerilere özel önem verilecektir:

Tematik Başlıklar

Hukuk ve Yargı

Yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığının aşınması, siyasetin yargı üzerinde etkili olması, hukukun üstünlüğü ilkesinin etkisizleşmesi; bireylerin hak arama özgürlüğünü, toplumsal adaleti ve demokratik denge-denetleme mekanizmalarını derinden etkilemektedir. Hukuka duyulan güvenin azaldığı örnekler küresel ölçekte çoğalmakta, hukuki çare mekanizmalarının yavaşlığı ve etkisizliği sıklıkla dile getirilmektedir. Kitlesel insan hareketliliği, artan güvenlik kaygıları ve çatışma ortamları, hukukun ve yargının etkinliğini

azaltan bir atmosfer oluşturmaktadır. Bu bağlamda, anılan sorunların derinlemesine analizinin ve yaratıcı çözüm önerilerinin, yüzyılımıza dair tüm tartışmaların odağında yer alması kaçınılmaz görünmektedir.

Savunma

Savunma, özellikle kriz dönemlerinde ve toplumsal baskı ortamlarında ciddi risklerle karşı karşıya bulunmaktadır. Avukatlık mesleğine yönelik baskıların artması, savunma hakkının kısıtlanması ve müdafî güvencelerinin zayıflatılması, yalnızca bireysel haklara değil, aynı zamanda demokratik hukuk devletinin temel işleyişine yönelik bir tehdit oluşturmaktadır. Bu kapsamda, Avukatların ve Baroların işlevlerinin değişen koşullara uygun olarak ve gerekirse yeniden tanımlanması, kurumsal güvencelerin desteklenmesi ve uygulamadan kaynaklı sorunların çözümü büyük önem taşımaktadır.

İklim, Çevre ve Sürdürülebilirlik

Giderek derinleşen iklim krizi, doğal kaynakların sistematik olarak tahrip edilmesi ve çevresel adaletsizlikler, çevre hakkı ile yaşam hakkı arasındaki bağları daha da görünür hale getirmektedir. Bu durum, sürdürülebilir ve adil bir gelecek için hukuk sistemlerinin yeni çözümlere ve sorumluluk mekanizmalarına yönelmesini gerekli kılmaktadır.

Silahlı Çatışmalarda İnsancıl Hukuk İhlalleri

Uluslararası insancıl hukukun koruma rejimine rağmen, silahlı çatışmalarda sivillerin hedef alınması, zorla yerinden edilmeler, savaş suçları ve cezasızlık pratikleri artarak devam etmektedir. Bu ihlallerin belgelenmesi, önlenmesi ve yargılanması öncelikli hukuki ve etik sorumluluklar arasındadır.

Ekonomik Kriz ve Özel Hukuk İlişkileri

Küresel ve ulusal ölçekte yaşanan ekonomik krizler, sadece makroekonomik dengeleri değil, özel hukuk ilişkilerini de derinden etkilemektedir. Sözleşmelerin ifasında yaşanan güçlükler, borçların ödenememesi, taraflar arasındaki dengenin bozulması gibi durumlar, özel hukukun temel ilkelerini ve uygulamalarını yeniden değerlendirmeyi zorunlu kılmaktadır. Kriz dönemlerinde sözleşme serbestisi, dürüstlük kuralı ve iyi niyet ilkeleri arasındaki denge hassaslaşmakta; mücbir sebep, aşırı ifa güçlüğü, uyarılma ve fesih gibi müesseselerin uygulama alanı genişlemektedir. Bu bağlamda, ekonomik krizlerin özel hukuk üzerindeki yansımalarını çok yönlü olarak ele almak, hem hukuk teorisi hem de uygulaması açısından önem taşımaktadır.

****Kurultay Yönergesi'ne [buradan](mailto:kurultay2026@ankarabaros.org.tr) erişilebilir. Bildiri özetleri ve tam metinleri kurultay2026@ankarabaros.org.tr e-posta adresine 10.10.2025 tarihine kadar gönderilmelidir.**